

ZNALECKÝ POSUDEK Č. 7-2/2015

Objednatel znaleckého posudku:

Vodafone Czech Republic a.s.

Účel znaleckého posudku:

Vyjádření ke koncepčním otázkám ocenění kmitočtového pásma provedeného znaleckým posudkem č. 55/2014 na „*ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785/1 805-1 880 MHz (pásma používaná operátory GSM)*“ zpracovaného ČVUT v Praze

Zpracovatel znaleckého posudku:

PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.

Znalec jmenovaný rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 18. 7. 2012, č. j. 414/2011-OD-ZN/19
Na Folimance 2119/7, 120 00 Praha 2

Ve spolupráci se společností:

CRS Economics s.r.o.

Finská 5, 101 00 Praha 10

Účel: Vyjádření ke koncepčním otázkám ocenění kmitočtového pásma provedeného znaleckým posudkem č. 55/2014 na „ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785/1 805-1 880 MHz (pásma používaná operátory GSM)“ zpracovaného ČVUT v Praze

Číslo posudku: 7-2/2015

Datum zpracování posudku: 15. 6. 2015

Objednatel: **Vodafone Czech Republic a.s.**, se sídlem náměstí Junkových 2808/2, Stodůlky, 155 00 Praha 5, IČ: 257 88 001

Zpracovatel: **PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.**
Znalec jmenovaný rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 18. 7. 2012, č. j. 414/2011-OD-ZN/19
Na Folimance 2119/7, 120 00 Praha 2

Na posudku spolupracoval: **CRS Economics s.r.o.**
Finská 577/5, Praha 10, Vršovice, PSČ 101 00
IČ: 284 90 487

Počet výtisků: 3

Počet stránek: 26 včetně úvodní strany

V Praze dne 15. 6. 2015

Seznam použitých zkratek

ČTÚ	Český telekomunikační úřad, Sokolovská 58/219, Praha 9 – Vysočany, IČ: 701 06 975.
DCF	Discounted cash flows (diskontované peněžní toky).
FCF	Free cash flows (volné peněžní toky).
Konzultant	CRS Economics s.r.o., společnost se sídlem Praha 10, Vršovice, Finská 577/5, PSČ 101 00, IČ: 284 90 487.
NPV	Net present value (čistá současná hodnota).
O2	O2 Czech Republic, a.s., společnost se sídlem Praha 4, Michle, Za Brumlovkou 266/2, PSČ 140 22, IČ: 601 93 336.
Objednatel	Společnost Vodafone Czech Republic a.s.
Posudek	Tento znalecký posudek č. 7-2/2015 ze dne 15. 6. 2015.
Posudek ČVUT	Znalecký posudek č. 55/2014 na ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785/1 805-1 880 MHz (pásma používaná operátory GSM) zpracovaný ČVUT ze dne 28. 1. 2015.
Spektrum	Kmitočtová pásma 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785 / 1 805-1 880 MHz, která jsou předmětem ocenění v Posudku ČVUT.
T-Mobile	T-Mobile Czech Republic a.s., společnost se sídlem Tomíčkova 2144/1, Chodov, 148 00 Praha 4.
Vodafone	Vodafone Czech Republic a.s., společnost se sídlem náměstí Junkových 2808/2, Stodůlky, 155 00 Praha 5, IČ: 257 88 001.
Zákon o elektronických komunikacích	Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění.
Znalec	PhDr. Pavel Vacek, PhD., znalec jmenovaný rozhodnutím ministra spravedlnosti ze dne 18. 7. 2012, č.j. 414/2011-OD-ZN/19, trvale bytem Na Folimance 2119/7, 120 00 Praha 2.
Znalec ČVUT	ČVUT v Praze, Fakulta elektrotechnická, Technická 2, Praha 6 – Dejvice, IČ: 684 07 700.

Obsah

1. ÚVOD	5
1.1. Účel a předmět ocenění.....	5
1.2. Zadání	5
1.3. Omezující podmínky a obecné předpoklady ocenění	5
1.4. Podkladové materiály	6
1.5. Zpracování znaleckého posudku a důvody příbrání Konzultanta	7
NÁLEZOVÁ ČÁST	8
2. Ocenění spektra v Posudku ČVUT	8
2.1. Použití srovnávací metody	9
2.2. Otázka ocenění spektra a nediskriminace	9
POSUDKOVÁ ČÁST	13
3. HODNOTA SPEKTRA A METODY JEJÍHO STANOVENÍ.....	13
3.1. Spektrum a jeho hodnota	13
3.2. Metody ocenění.....	14
3.3. Srovnávací metoda	15
4. ODLIŠNOST HODNOTY SPEKTRA A REGULÁTOREM STANOVENÉ CENY PRO ÚČELY PŘÍDĚLU	18
4.1. Nesrozumitelnost přístupu a nepřezkoumatelnost závěrů Posudku ČVUT	19
4.2. Důsledky chybného přístupu ke stanovení hodnoty spektra	24
5. DÍLČÍ KRITIKA PŘÍSTUPU ZNALCE ČVUT K OCENĚNÍ SPEKTRA.....	25
6. ZÁVĚRY A VÝROK ZNALCE	26
7. ZNALECKÁ DOLOŽKA.....	26

1. ÚVOD

1.1. Účel a předmět ocenění

- (1) Tento znalecký posudek byl vypracován znalcem PhDr. Pavlem Vackem Ph.D. (**Znalec**), ve spolupráci se společností CRS Economics s.r.o. (**Konzultant**) za účelem posouzení dílčích koncepčních otázek ocenění kmitočtového pásma provedeného znaleckým posudkem č. 55/2014 na „ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785/1 805-1 880 MHz (pásma používaná operátory GSM)“ zpracovaného ČVUT v Praze ze dne 28. 1. 2015 (**Posudek ČVUT**).
- (2) Tento znalecký posudek byl vypracován na základě objednávky společnosti Vodafone. Plné znění znaleckého posudku, včetně jeho závěrů mohou být předloženy Českému telekomunikačnímu úřadu v rámci uplatnění připomínek k záměru Českého telekomunikačního úřadu udělit přiděl rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 880–915 / 925–960 MHz a 1710–1785 / 1805–1880 MHz podle § 20 odst. 5 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích (**Zákon o elektronických komunikacích**) a dále pro účely případných dalších právních kroků společnosti Vodafone v této věci.

1.2. Zadání

- (3) Na základě zadání společnosti Vodafone jsme se v tomto posudku zabývali výhradně následujícími otázkami:
  - a. Posouzení závěru Znalce ČVUT, že pro ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915 / 925-960 MHz a 1 710-1 785 / 1 805-1 880 MHz (**Spektrum**) nebylo možné použít srovnávací metodu.
  - b. Posouzení postupu ocenění, kdy Znalec ČVUT při ocenění Spektra pomocí výnosové metody provádí korekci s cílem zohlednit podmínky předchozích přidělů rádiových kmitočtů, respektive s cílem zohlednit podmínky přidělu rádiových kmitočtů jiného soutěžitele, konkrétně společnosti T-Mobile.
  - c. Na základě posouzení otázek pod body a. a b. posouzení použitelnosti Posudku ČVUT pro účely záměru ČTÚ udělit přiděl rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 880–915 / 925–960 MHz a 1710–1785 / 1805–1880 MHz podle § 20 odst. 5 Zákona o elektronických komunikacích.
- (4) Cílem tohoto posudku po dohodě s objednatelem nebylo vypracování vlastního odhadu hodnoty Spektra, neboť v krátké lhůtě pro uplatnění připomínek v rámci veřejné konzultace k záměru ČTÚ udělit přiděl rádiových kmitočtů nebylo zpracování vlastního ocenění Spektra proveditelné. Cílem tohoto posudku nebylo ani obecné posouzení přístupu Znalce ČVUT ke stanovení tržní hodnoty spektra, a tedy ani přezkoumání tržní ceny, k níž Znalec ČVUT ve svém posudku dochází. V části 5 níže však předkládáme určitá pozorování, která se týkají přístupu a předpokladů, jež Znalec ČVUT ke stanovení tržní hodnoty spektra použil.

1.3. Omezující podmínky a obecné předpoklady ocenění

- (5) Tento znalecký posudek byl vypracován v souladu s následujícími obecnými předpoklady a omezujícími podmínkami:

- a. Pro účely posudku jsme vycházeli z veřejně dostupných informací, z vlastních databází a informačních zdrojů poskytnutých společnostmi Vodafone.
- b. Obdržené podkladové materiály a informace byly považovány za věrohodné, přesné a pravdivé a jako takové nebyly v každém jednotlivém případě ověřovány. V tomto ohledu Znalec nepřijímá žádnou odpovědnost.
- c. Znalecký posudek byl zpracován na základě podmínek a okolností známých v době svého vzniku a odráží veškeré nám známé skutečnosti, které mohly ovlivnit závěry ve znaleckém posudku uvedené. Znalec nepřijímá žádnou odpovědnost za jakékoli změny tržních podmínek, které nastaly po odevzdání znaleckého posudku.
- d. Závěry znaleckého posudku jsou platné a použitelné pouze ve vztahu k výše uvedenému účelu znaleckého posudku.
- e. Znalec nemá současný ani budoucí podíl na aktivech představujících předmět tohoto znaleckého posudku a nemá žádný zájem na výsledcích a závěrech znaleckého posudku. Částka odměny za vypracování znaleckého posudku není závislá na dosažených závěrech.

1.4. Podkladové materiály

- (6) Pro účely zpracování znaleckého posudku byly primárně využity veřejně dostupné informace a interní informace obdržené od společnosti Vodafone. Tyto informace byly namátkově verifikovány s využitím nezávislých zdrojů a tam, kde to bylo shledáno účelným, byly na základě veřejně dostupných dat a s pomocí znalecké expertizy provedeny vhodné korekce.
- (7) Podkladové materiály použité při zpracování tohoto posudku zahrnují:
  - a. Posudek ČVUT;
  - b. Opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/4/12.2011-19;
- (8) Odborná literatura a internetové zdroje použité při zpracování tohoto posudku zahrnují:
  - a. Aetha, DotEcon (2012). *Spectrum Value of 800MHz, 1800MHz and 2.6GHz*. Report pro Ofcom;
  - b. Doyle, Chris (2010), *The need for a conservative approach to the pricing of radio spectrum and the renewal of radio spectrum licenses*. Report pro Australian Mobile Telecommunications Association.
  - c. Mařík, M. a kolektiv (2003). *Metody oceňování podniku. Proces ocenění, základní metody a postupy*. Ekopress, s.r.o.;
  - d. Szymon Stefanski, DATAx: *What makes re-farming the best approach to efficient LTE roll-out or How to have cake and eat it too?* Dostupný na: <http://www.slideshare.net/DATAX1/refarming-article-slide-13897496>.
  - e. Obchodní rejstřík – www.justice.cz;
  - f. Výroční zprávy společnosti Vodafone.
  - g. ČTÚ – www.ctu.cz;
  - h. další zdroje – viz odkazy pod čarou.

1.5. Zpracování znaleckého posudku a důvody příbrání Konzultanta

- (9) Prohlašuji, že tento znalecký posudek č. 7-2/2015 jsem zpracoval osobně ve smyslu ustanovení § 10 odst. 1 zákona č. 36/1967 Sb., zákon o znalcích a tlumočnících, v platném znění (**Zákon o znalcích**).
- (10) Jako znalec jsem si pro zpracování posudku opatřil potřebné informace a podklady, tyto v plném rozsahu osobně analyzoval a posoudil a posudek v plném rozsahu sepsal a opatřil znaleckou doložkou. Žádnou svou povinnost či odpovědnost jsem nepřevodil na jinou osobu.
- (11) Při zpracování znaleckého posudku jsem ve smyslu § 10 odst. 2 Zákona o znalcích příbral Konzultanta k posouzení zvláštních dílčích otázek. Konzultantem byla společnost CRS Economics s.r.o., jmenovitě jednatel společnosti Mgr. Pavel Urban.
- (12) Důvodem příbrání Konzultanta bylo to, že Pavel Urban v minulosti dlouhodobě pracoval na projektech týkajících se telekomunikací a nabyl specifické znalosti ohledně fungování příslušných trhů, zejména s ohledem na soutěžní podmínky na těchto trzích.
- (13) Pavel Urban jakožto jednatel společnosti CRS Economics se podílel na konzultaci ohledně následující dílčí otázky:
- a. Ekonomické principy ocenění a alokace spektra s ohledem na historii přidělu spektra v České republice.

NÁLEZOVÁ ČÁST

2. Ocenění spektra v Posudku ČVUT

- (14) Předmětem Posudku ČVUT bylo „ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915/925-960 MHz a 1710-1785/1805–1880 MHz (pásma používaná operátory GSM).“¹
- (15) Dle zadání ČTÚ se Posudek ČVUT zabývá: „a) stručným popisem problematiky oceňování aktiv na základě očekávaného výnosu, b) radiovým spektrem jako omezeným přírodním zdrojem z ekonomického hlediska, c) specifiky oceňovaného spektra z technického hlediska vhodnosti použití k danému účelu, d) specifiky oceňovaného spektra z hlediska hospodářské soutěže na mobilním trhu z hlediska jeho rozsahu, stávajícího využití i času, ve které se bude přidělovat a době na kterou se bude přidělovat, e) postupem ocenění práva použití daného kmitočtového pásma a f) citlivostní analýzou na změnu základních vstupních údajů.“²
- (16) Znalec ČVUT k ocenění spektra zvolil výnosovou metodu. Právo užívání spektra bylo oceněno na základě očekávaných výnosů, které by užívání spektra umožnilo generovat plnohodnotnému mobilnímu operátorovi.³ Znalec ČVUT prognózoval tzv. budoucí volné peněžní toky od roku 2016 do roku 2035. Prognóza budoucích volných peněžních toků (FCF – *Free Cash Flows*) byla provedena ve třech variantách (nízké, střední a vysoké). V rámci prognózy jsou odhadovány příjmy a výdaje mobilních operátorů na 20 let. Odhad příjmů zahrnuje odhad počtu účastníků v jednotlivých segmentech a odhad průměrných tržeb na zákazníka po segmentech. Odhad výdajů zahrnuje predikci provozních výdajů a výdajů na investice. Výsledné budoucí FCF jsou sníženy koeficientem vyjadřujícím podíl kmitočtů na používaných omezených přírodních zdrojích.⁴ Volné peněžní toky byly diskontovány k počátku roku 2016 s použitím diskontní míry ve výši 8.26% dle Opatření obecné povahy ČTÚ č. OOP/4/12.2011-19.
- (17) Čistá současná hodnota spektra (NPV) byla vypočtena součtem diskontovaných volných peněžních toků. Výsledné hodnoty ocenění spektra na 20 let jsou v Posudku ČVUT prezentovány v tabulkách 15, 16 a 17 na str. 63 a 64. Ve střední variantě prognózy byla NPV celkového množství 540 MHz spektra oceněna na 41,393 miliard Kč. Hodnota spektra byla dále rozložena do jednotlivých kmitočtových pásem a cena práva použití spektra v daném pásmu byla vyjádřena v milionech Kč na jeden MHz (mil. Kč/MHz). Ve střední variantě prognózy byla cena jednoho MHz v pásmu 900 MHz oceněna na 200 mil. Kč a cena jednoho MHz v pásmu 1800 MHz oceněna na 42 mil. Kč.
- (18) V samém závěru posudku Znalec ČVUT dále uvádí, že: „účelem, pro který zadavatel posudek nechal zpracovat, i když to není přímo explicitně v zadání vyjádřeno, je zjistit cenu práva použití kmitočtů k prodloužení kmitočtového přidělu společnosti O2 Czech Republic, a.s. (zkráceně O2), jehož platnost vyprší 7. 2. 2016.“⁵ Pro tento účel Znalec ČVUT použil odhadnutou čistou současnou hodnotu spektra ve střední variantě prognózy, kterou

¹ Viz Posudek ČVUT, str. 1.

² Viz Posudek ČVUT, str. 4.

³ Viz Posudek ČVUT str. 39.

⁴ Viz Posudek ČVUT str. 59.

⁵ Viz Posudek ČVUT, str. 70.

s použitím koeficientů rozdělil po jednotlivých pásmech spektra. Znalec ČVUT dále k tomuto účelu navrhl použití „korekčního koeficientu využití kmitočtu“ (k_o), který dle svých slov upravil tak, aby „respektoval tržní nevýhodu O2 jako soutěžitele z hlediska rozdílných délek trvání práv O2 oproti obdobným právům TM.“⁶ Množství kmitočtů prodloužovaného přidělu pro společnost O2 (24,8 MHz v pásmu 900 MHz a 28 MHz v pásmu 1800 MHz) znásobil Znalec ČVUT odhadnutou cenou za jeden MHz daného pásma pro roky 2016 až 2035. Cenu prodloužení přidělu O2 o 9 let (tj. za období 2016-2014) oceňuje na 325 mil. Kč, o 15 let (tj. za období 2016-2030) na 1 916 mil. Kč a o 20 let (tj. za období 2016-2035) na 2 630 mil. Kč.

2.1. Použití srovnávací metody

- (19) Znalec ČVUT uvádí, že „dle mezinárodních oceňovacích standardů lze obecně pro určení hodnoty aktiv použít metody založené na účetních datech, ocenění v reprodukční hodnotě, srovnávací nebo výnosovou metodu.“⁷
- (20) Znalec ČVUT tvrdí, že srovnávací metodu nelze v našem případě použít, neboť: „použití srovnání s platbou, za které se obdobné právo udělovalo v některé ze sousedních zemí nelze, protože nemáme k dispozici informace o dostatečném množství srovnatelných případů.“⁸

2.2. Otázka ocenění spektra a nediskriminace

- (21) Posudek ČVUT oceňuje spektrum pro obecného plnohodnotného operátora. Poté se však Posudek ČVUT zabývá „upřesněním ocenění prodloužovaného přidělu kmitočtů pro společnost O2 Czech Republic, a.s.“⁹ Domníváme se, že je potřeba striktně odlišit dvě věci: a) otázku stanovení hodnoty spektra jako vzácného přírodního zdroje a b) otázku zjištění ceny práva použití kmitočtů k prodloužení kmitočtového přidělu společnosti O2 Czech Republic, a.s. Stanovení hodnoty spektra byla explicitním předmětem Posudku ČVUT a výsledky ocenění jsou přezkoumatelné dle běžných standardů znalecké činnosti. Naproti tomu otázka ceny prodloužení přidělu kmitočtů společnosti O2 je uvedena až v samém závěru Posudku ČVUT a explicitně nebyla jeho předmětem. Navíc se touto otázkou Znalec ČVUT zabývá způsobem, který není přezkoumatelný.
- (22) S cílem zohlednit „konkurenční nevýhodu O2 vůči TM“ pramenící z nutnosti prodloužení přidělu v pásmech 900 MHz a 1 800 MHz vychází Znalec ČVUT z jím stanovené objektivní celkové hodnoty spektra a tuto celkovou hodnotu přerozděluje mezi jednotlivá pásma pomocí koeficientu korekce k_o . Posudek ČVUT nevysvětluje, jak je tento koeficient konstruován, z čeho vychází a jak byly stanoveny jeho hodnoty pro jednotlivé roky. V období 2016-2024 je díky aplikaci koeficientu k_o přidělen vysoký podíl celkové hodnoty spektra pásmu 800 MHz (okolo 70%) a pásmu 2 100 MHz (okolo 17%). Naproti tomu je snižován podíl hodnoty pásem 900 MHz (okolo 2,8%) a 1 800 MHz (okolo 1,3%).
- (23) Znalec ČVUT uvádí pro střední variantu prognózy peněžního toku čistou současnou hodnotu celého pásma (v celkovém objemu 540 MHz) ve výši 41,393 miliard Kč. Znalec

⁶ Viz Posudek ČVUT, str. 65.

⁷ Viz Posudek ČVUT, str. 11.

⁸ Viz Posudek ČVUT, str. 11.

⁹ Viz Posudek ČVUT, str. 64.

ČVUT navrhuje metodiku pro rozdělení hodnoty spektra mezi jednotlivá pásma. Hodnotu spektra rozděluje mezi 5 pásem dle následujícího vzorce¹⁰:

Výpočet rozložení celkové hodnoty práva použití spektra $C=NPV$ pro n-té pásmo z celkem N pásem (zde $N=5$):

$$C_n = \frac{k_{fn}k_{in}k_{an}B_nC}{\sum_{m=1}^N k_{fm}k_{im}k_{am}B_m} \quad (8)$$

kde k_f značí koeficient kmitočtu, k_i koeficient indoor a k_a koeficient korekce. Způsob stanovení hodnot koeficientu korekce není v Posudku ČVUT vysvětlen.

- (24) Hodnota spektra daného pásma je v Posudku ČVUT dále přepočtena na jeden MHz dle vzorce:¹¹

Přepočet ceny na jednotku spektra MHz:

$$C_n^{MHz} = \frac{C_n}{B_n} = \frac{k_{fn}k_{in}k_{an}C}{\sum_{m=1}^N k_{fm}k_{im}k_{am}B_m} \quad (9)$$

- (25) Výsledné rozložení celkové hodnoty spektra mezi pásma je po zahrnutí korekčního koeficientu k_a patrné z následující tabulky, která uvádí výsledky ocenění ve střední variantě prognózy pro roky 2016-2024, a z pokračování tabulky na další straně pro roky 2025-2035, kdy již korekční koeficient k_a zohledněn není.¹²

---

¹⁰ Viz Posudek ČVUT, str. 31.

¹¹ Viz Posudek ČVUT, str. 32.

¹² Viz Posudek ČVUT, str. 66 a str. 67.

roky		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
DCF v mil.Kč		7 725	5 234	3 419	2 447	2 081	1 982	2 054	2 211	2 221
hodnota pásem (0,888) v mil.Kč		6 860	4 648	3 036	2 173	1 847	1 760	1 824	1 963	1 972
podíl hodnoty pásma v %		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
800	MHz	70.3	70.2	70.2	70.2	70.2	70.2	69.1	69.2	69.2
900	MHz	2.9	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8	2.8
1 800	MHz	1.0	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.3	1.2	1.3
2 100	MHz	16.9	16.8	16.9	16.9	16.8	16.8	16.6	16.6	16.6
2 600	MHz	8.9	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	10.2	10.2	10.2
cena pásem v daném roce v mil. Kč/rok diskontovaně z hlediska roku 2016										
800	MHz	4 823	3 263	2 132	1 525	1 297	1 235	1 261	1 359	1 364
900	MHz	200	131	85	61	52	50	51	54	55
1 800	MHz	71	60	39	28	24	23	23	25	25
2 100	MHz	1 158	783	512	366	311	296	303	326	327
2 600	MHz	608	411	269	192	163	156	185	200	200
přepočet na jeden MHz a rok [mil. Kč/MHz/rok]										
800	MHz	80.4	54.4	35.5	25.4	21.6	20.6	21.0	22.6	22.7
900	MHz	2.9	1.9	1.2	0.9	0.7	0.7	0.7	0.8	0.8
1 800	MHz	0.6	0.4	0.3	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
2 100	MHz	9.6	6.5	4.3	3.1	2.6	2.5	2.5	2.7	2.7
2 600	MHz	5.1	3.4	2.2	1.6	1.4	1.3	1.3	1.4	1.4
Cena prodloužení přidělu O2 v mil. Kč										
24.8	MHz 900	71	47	30	22	19	18	18	19	20
28	MHz 1 800	17	11	7	5	4	4	4	5	5
52.8	MHz	88	58	38	27	23	22	23	24	24
kumulovaně		88	146	183	210	233	255	277	301	325

Tab. 21 – Cena prodloužení přidělu O2 na 9 let ve střední variantě prognózy (pokr.na další straně)

roky		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
DCF v mil.Kč		2 240	2 187	2 096	2 003	1 841	1 677	1 484	1 264	1 046	811	593
hodnota pásem (0,888) v mil.Kč		1 989	1 942	1 861	1 779	1 635	1 489	1 318	1 122	929	721	526
podíl hodnoty pásma v %		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
800	MHz	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6	36.6
900	MHz	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9	33.9
1 800	MHz	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4	15.4
2 100	MHz	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8
2 600	MHz	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4	5.4
cena pásem v daném roce v mil. Kč/rok diskontovaně z hlediska roku 2016												
800	MHz	667	718	722	728	711	681	651	598	545	482	411
900	MHz	617	665	668	674	658	631	603	554	505	446	380
1 800	MHz	280	302	303	306	298	286	273	251	229	202	172
2 100	MHz	160	172	173	175	171	163	156	144	131	116	99
2 600	MHz	98	106	106	107	104	100	96	88	80	71	60
přepočet na jeden MHz a rok [mil. Kč/MHz/rok]												
800	MHz	11.1	12.0	12.0	12.1	11.8	11.3	10.8	10.0	9.1	8.0	6.8
900	MHz	8.8	9.5	9.5	9.6	9.4	9.0	8.6	7.9	7.2	6.4	5.4
1 800	MHz	1.9	2.0	2.0	2.0	2.0	1.9	1.8	1.7	1.5	1.3	1.1
2 100	MHz	1.3	1.4	1.4	1.5	1.4	1.4	1.3	1.2	1.1	1.0	0.8
2 600	MHz	0.7	0.8	0.8	0.8	0.7	0.7	0.7	0.6	0.6	0.5	0.4
Cena prodloužení přidělu O2 v mil. Kč												
24.8	MHz 900	239	233	223	214	196	179	158	135	112	86	63
28	MHz 1 800	57	56	53	51	47	43	38	32	27	21	15
52.8	MHz	296	289	277	265	243	221	196	167	138	107	78
kumulovaně		621	910	1 187	1 452	1 695	1 916	2 112	2 279	2 417	2 524	2 603

Tab. 21 – Cena prodloužení přidělu O2 na 15 a 20 let ve střední variantě prognózy (pokr.z předch.strany)

- (26) Zohlednění „tržní nevýhody O2 jako soutěžitele z hlediska rozdílných délek trvání práv O2 oproti obdobným právům TM“¹³ vede ke stanovení odlišných relativních hodnot jednotlivých pásem v období 2016-2014 a v období 2025-2035. Např. v roce 2016 činí podíl hodnoty pásma 800 MHz 70,3%, v roce 2025 činí 36,6%. Naproti tomu, podíl hodnoty pásma 900 MHz v roce 2016 činí 2,9%, kdežto v roce 2025 činí 33,9%. Zohlednění “tržní nevýhody O2” vede k ceně jednoho MHz pásma 800 MHz v roce 2016 ve výši 80,4 mil. Kč a jednoho MHz pásma 900 MHz ve výši 2,9 mil. Kč. Podrobně se k těmto závěrům Posudku ČVUT vyjadřujeme níže pod bodem (67).

---

¹³ Viz Posudek ČVUT, str. 65.

POSUDKOVÁ ČÁST

3. HODNOTA SPEKTRA A METODY JEJÍHO STANOVENÍ

3.1. Spektrum a jeho hodnota

- (27) Rádiové spektrum představuje část spektra elektromagnetického záření o frekvencích od přibližně 3 kHz do přibližně 300 GHz. Pomocí rádiového spektra je poskytována řada služeb od rozhlasového a televizního vysílání, přes radarové/lokační služby (např. GPS) až po služby mobilní telefonie či datové služby bezdrátových místních smyček WLL (jako např. služby Wi-Fi či FWA).
- (28) Rádiové spektrum je vzácný zdroj, jehož kapacita je omezená. Současně se jedná o zdroj, který vylučuje alternativní využití – používaná část spektra nemůže být na určitém území využita jiným subjektem nebo pro jiný účel. Využití spektra tak představuje společenský náklad, který bývá označován jako „náklad obětované příležitosti“, rovnající se ekonomické hodnotě nejlukrativnějšího alternativního způsobu využití dané části spektra.
- (29) Rádiové spektrum není homogenní. Fyzikální vlastnosti spektra předurčují určité rádiové frekvence jako vhodnější pro určité způsoby využití, a to s ohledem na vzdálenost, kterou musí signál urazit, a množství informací, které musí být přeneseno. Záření s nižší frekvencí má obecně schopnost cestovat na větší vzdálenosti (a lépe prostupuje do budov), ovšem má nižší kapacitu z hlediska přeneseného množství informací. Naopak záření s vyšší frekvencí je schopno přenést větší objemy dat, ovšem má menší dosah z hlediska vzdálenosti a nižší schopnost pronikat do budov.
- (30) Z hlediska komerčního využití je za nejatraktivnější považována část spektra umožňující poskytování mobilních telekomunikačních služeb (včetně širokopásmového přístupu k Internetu), tj. frekvence přibližně od 300MHz do 3GHz. Poptávka po této části spektra je obecně největší, a tato část spektra má proto vyšší hodnotu než jiné části spektra. Poptávka po rádiovém spektru za poslední dekádu navíc výrazně stoupá zejména díky rozvoji služeb mobilní širokopásmové datové komunikace. Obdobný vývoj lze s ohledem na rostoucí poptávku a rostoucí datovou náročnost služeb očekávat i do budoucna. Navzdory omezené kapacitě spektra, která byla zdrojem obav z možného zahlcení, jsou vyvíjeny stále modernější technologie, které jsou naopak schopny na daném množství spektra realizovat stále objemnější datové přenosy.
- (31) Tržní hodnota spektra je dána jeho nejlepším možným využitím a je obecně žádoucí, aby každý příděl spektra hledisko „nejlepšího možného využití“ sledoval.¹⁴ To se ostatně odráží i v principu dočasnosti přidělu, kdy jsou kmitočty přidělené jednomu z operátorů periodicky „uvolňovány“ a nabízeny k využití operátory ostatními. Současně je žádoucí, aby rozložení kmitočtů mezi operátory umožňovalo nastolení efektivně konkurenčního tržního prostředí.
- (32) Právo užívat spektrum umožňuje operátorům generovat zisky poskytováním mobilních telekomunikačních služeb. Hodnota 1 MHz spektra bude v každé zemi jiná, neboť výnosnost spektra se mezi zeměmi liší. V každé zemi je poptávka po mobilních službách jiná, liší se i průměrné výnosy na zákazníka a také se výrazně liší celková velikost

---

¹⁴ Viz např. Doyle (2010).

(mobilního) telekomunikačního trhu. Operátoři mají rovněž rozdílné výdaje spojené s poskytováním mobilních služeb. Liší se zejména mzdové náklady a náklady na pronájem např. stožárů. Naproti tomu ceny technologií po přepočtu na stejnou měnu se mezi zeměmi příliš neliší. Vliv na rozdílnou výtěžnost spektra má i úroveň konkurence na telekomunikačním trhu. Čím vyšší je úroveň konkurence, tím menší marže operátoři dosahují. Konkurence žene operátory k ustavičným inovacím a zavádění nových technologií, které jsou finančně náročné – např. výstavba sítí 4. generace a příprava na síť generace příští. Vysoké investiční výdaje značně snižují ziskovost operátorů. Soutěž o zákazníky vedla rovněž k zavedení neomezených tarifů, což vedlo ke snížení průměrného výnosu na zákazníka.

- (33) Faktory, které ovlivňují výtěžnost spektra, se rovněž výrazně mění v čase. Proto bude hodnota shodného 1 MHz spektra v České republice jiná v roce 2005 než v roce 2015. Mění se struktura poptávaných služeb (hlas, SMS, data), mění se objem poskytnutých služeb a dosahované průměrné příjmy na zákazníka za tyto služby. Mění se nákladové faktory (provozní a investiční výdaje). Mění se rovněž intenzita soutěže a regulatorní prostředí. Dochází k bouřlivým technologickým změnám, které zásadně mění telekomunikační trh (např. nástup chytrých telefonů vyžadujících rychlé a všudypřítomné datové služby).

3.2. Metody ocenění

- (34) Pokud se dané aktivum pravidelně obchoduje, nenastávají vážnější problémy s určením jeho hodnoty. Reálné tržní transakce poskytují jasnou indikaci hodnoty. To samé platí v případě, že je aktivum prodáno v kompetitivní aukci. Jestliže však neexistuje stabilizovaný trh, kde by se aktivum pravidelně obchodovalo, ani není aktivum prodáno prostřednictvím aukce, používají se pro odhad hodnoty následující metodologické postupy nebo jejich kombinace. Vždy je nutné posoudit aplikovatelnost příslušné metody v závislosti na účelu ocenění a povaze oceňovaného aktiva. V praxi jsou ve vztahu k ocenění spektra v zásadě využívány tři standardní přístupy:
- a. Výnosové metody. Hodnota spektra je odvozena od užítku plynoucího z nejlepšího možného využití spektra. Existuje několik metod, které se v rámci výnosového přístupu používají pro ocenění. Jednou z nich je metoda diskontovaných volných peněžních toků, kterou používá Znalec ČVUT. V rámci této metody jsou odhadovány budoucí volné peněžní toky, které uživatelům spektra poplynou ze služeb poskytovaných s využitím spektra. Volné peněžní toky jsou rozdílem příjmů a výdajů za určité období. FCF jsou diskontovány na současnou hodnotu požadovanou mírou výnosnosti. Metoda vyžaduje prognózu příjmů a výdajů za určité prognózované období a stanovení diskontní míry.
  - b. Nákladové metody. Dodatečné spektrum umožňuje operátorovi snížit náklady na zajištění stávajícího objemu provozu. Hodnota spektra určená nákladovou metodou odráží odhad úspory nákladů, které dodatečné spektrum umožní. Při stejné úspoře nákladů by dodatečné spektrum mohlo navíc přispět ke zvýšení výnosů, tento efekt však nákladová metoda nezahrnuje. Proto by nákladová metoda měla obecně ve srovnání s metodou diskontovaných peněžních toků vést vždy k nižšímu odhadu hodnoty spektra. Hodnota spektra zjištěná nákladovou metodou představuje hodnotu konzervativní, udávající typicky dolní hranici intervalu možných hodnot.

- c. Metoda tržní komparace (srovnávací metoda). Přístup tržního srovnání, tzv. benchmarking, určuje hodnotu spektra na základě porovnání s cenami, za něž bylo spektrum přiděleno (resp. přiděl prodloužen) na jiných trzích, případně na stejném trhu v minulosti.
- (35) Výše popsané metody jsou primárně využívány pro obecné stanovení tržní hodnoty spektra např. pro účely jeho prodeje (přidělení). Jsou však analogicky použitelné i v situacích, kdy dochází k prodloužení přidělu spektra stávajícímu uživateli, neboť z ekonomického hlediska by i v těchto situacích měla cena za prodloužení přidělu odrážet tržní hodnotu přírodního zdroje. Obecně lze konstatovat, že prodloužení přidělu spektra by mělo zohlednit, zda a do jaké míry bylo období prodloužení zahrnuto v původní ceně přidělu tak, aby přes celé období přidělu (včetně jeho prodloužení) cena za přiděl odrážela tržní hodnotu spektra počítanou přes celé období přidělu.
- (36) Cena přidělu kmitočtů, které společnost O2 (respektive její předchůdce Eurotel) získala v roce 1996 na 20 let a jejichž právo používání končí 7. 2. 2016, jistě nijak nezohledňovala prodloužení přidělu po roce 2016. Důvodem je fakt, že možnost prodloužení přidělu přinesla až novela Zákona o elektronických komunikacích č. 468/2011 Sb. Před účinností novely, ačkoliv držitel přidělu požádal před uplynutím doby platnosti o jeho prodloužení, neexistovalo žádné zákonné ustanovení, podle kterého by ČTÚ mohl žádosti vyhovět.

3.3. Srovnávací metoda

- (37) V kontextu implicitního cíle Posudku ČVUT, tj. určení ceny za prodloužení přidělu kmitočtů v pásmech 900 MHz a 1 800 MHz společnosti O2, spočívá srovnávací metoda v určení ceny prodloužení přidělu spektra na základě porovnání cen dosažených při aukcích či prodejích přidělů spektra v minulosti. Aby bylo možné porovnat ceny různých pásem přidělených v různých zemích, přepočítávají se ceny dosažené přidělením na ceny za tzv. MHz populaci. Přepočet je následující:

$$\text{Cenaza MHz populaci} = \frac{\text{Cenadosaženáprodejem}}{\text{MHzlicencex velikospokrytápopulace}}$$

- (38) Např. pokud by cena licence na 15,0 MHz činila 2 000 000 000 Kč a dané spektrum by umožnilo pokrytí 1 milionu lidí, činí cena za MHz populaci:

$$\text{Cenaza MHz populaci} = \frac{2\,000\,000\,000,-}{15,0 \times 1\,000\,000} = 133,3 \text{ Kč}.$$

- (39) Při valuaci spektra pomocí porovnání s dříve dosaženými cenami za MHz populaci je potřeba zohlednit řadu faktorů. Abychom mohli použít metodu srovnávací k ocenění prodloužení kmitočtového přidělu společnosti O2, je potřeba najít vhodný benchmark. Bylo by potřeba najít případ, kdy by faktory na straně poptávky i nabídky byly podobné situaci v České republice. Je přitom potřeba zohlednit především následující faktory, které mají na cenu prodloužení přidělu spektra značný vliv:
- Historické souvislosti přidělování spektra. Byla hodnota prodloužení přidělu zahrnuta v tržní ceně spektra?
  - O jaké pásmo se jedná (800 MHz, 900 MHz, 1 800 MHz, 2 100 MHz, 2 600 MHz)?

- c. Jaká je velikost přidělovaného bloku a na jak dlouhou dobu je přidělován?
  - d. Jaké spektrum a v jakém pásmu již má příslušný operátor přiděleno a v jakém množství?
  - e. Jaké technologie a služby mohou dané pásmo využít (v rámci mobilních technologií např. GSM, EDGE, HSPA, LTE)?
  - f. Jaké jsou očekávané ekonomické, soutěžní a demografické charakteristiky daného trhu?
  - g. Jaký je očekávaný vývoj telekomunikačního trhu?
- (40) Znalec ČVUT uvádí, že nemohl srovnávací metodu použít, neboť neměl k dispozici informace o dostatečném množství srovnatelných případů.¹⁵ K tomuto podotýkáme, že při použití srovnávací metody nejde o nalezení co největšího počtu srovnatelných případů s cílem určit průměrnou hodnotu spektra. Cílem je spíše najít co nejsrovnatelnější případ. Může být lepší použít jeden konkrétní dobře srovnatelný případ, než použít průměr cen spektra za řadu ovšem pouze omezeně srovnatelných případů.
- (41) Dále podotýkáme, že v minulosti byla provedena celá řada aukcí kmitočtů pro technologie 3G a 4G. Výsledky aukcí ukazují, jak si spektra cení sami operátoři, a je proto důležité tato data neopomíjet a přinejmenším se je pokusit využít k ocenění spektra pomocí srovnávací metody. V mnoha zemích rovněž došlo k prodlužování kmitočtových přidělů. Posudek ČVUT žádné výsledky minulých aukcí či ceny za prodloužení přidělů neuvádí. Není naším cílem prezentovat zde vhodné srovnání cen, níže uvádíme jen pro ilustraci, že existuje velké množství dat, které je možno v rámci srovnávací metody pro ocenění spektra diskutovat.
- (42) Např. v České republice v roce 2013 ČTÚ realizoval velmi důležité výběrové řízení pro udělení přidělu kmitočtů (vhodných především pro 4G technologie) pomocí aukce. Operátoři T-Mobile, O2 (resp. Telefonica) a Vodafone vydražili spektrum celkem za 8,529 miliardy Kč.¹⁶ Výsledné ceny pro nejlukrativnější pásmo 800 MHz uvádí následující tabulka:¹⁷

	získané bloky 2x5 MHz	vyvolávací cena [mld. Kč]	výsledná cena [mld. Kč]	rozdíl [mil. Kč]	rozdíl [v %]	přepočet „na MHz-PoP“
T-Mobile	A1 + A2	2,120	2,231	111	5,24%	0,39 €
Telefonica	2x A2	2,220	2,386	166	7,48%	0,41 €
Vodafone	A3 (2x10 MHz)	2,220	2,664	444	20,00%	0,46 €

- (43) K dispozici je značné množství informací o dosažených cenách v aukcích rádiového spektra v zahraničí. Pouze pro ilustraci uvádíme v následující tabulce ceny dosažené v aukcích v Německu v květnu 2010 (kmitočty ve všech pásmech přiděleny do roku 2025, tj. na 15 let) a ve Španělsku v červenci 2011 (v miliónech euro/MHz):

¹⁵ Viz Posudek ČVUT, str. 11.

¹⁶ Viz <http://www.earchiv.cz/b13/b1120001.php3>.

¹⁷ Ibid.

Pásmo	Německo (příděl na 15 let)	Španělsko	
800 MHz	59,6 m/MHz	23,0 m/MHz	15 let
900 MHz	-	16,9 m/MHz	15 let
1800 MHz	2,1m/MHz	-	
2000 MHz	8,8 m/MHz	-	
2600 MHz, párové	1,8 m/MHz	2,3 m/MHz	19 let a 3 měsíce
2600 MHz, nepárové	1,7 m/MHz	Nabídnuto, ale nebylo poptáváno	

Zdroj: Datax

(44) V minulosti bylo v řadě zemí právo užití rádiového spektra prodloužováno. Z veřejně dostupných informací a z informací společnosti Vodafone jsme schopni identifikovat data za Austrálii, Itálii a Španělsko. Informace shrnuje následující tabulka:

Země	Proces prodloužení přídělu	Cena za prodloužení přídělu
Austrálie	<p>Obecně aplikován vůči všem držitelům přídělů spektra, kteří:</p> <ul style="list-style-type: none"> Využívají své příděly k poskytování služeb významnému počtu australských zákazníků, nebo mají nainstalovány sítě, které jsou schopny poskytovat služby významnému počtu zákazníků, rovněž splňují kritérium veřejného zájmu. <p>Kritéria veřejného zájmu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prosazování použití spektra, které má nejvyšší užitnou hodnotu. Investice a inovace. Soutěž. Komfort pro zákazníky. Určení náležité míry výnosnosti pro společnost. <p>Důležitá je rovněž cena, která by měla odrážet vzácnost a hodnotu spektra.</p> <p>Pokud vláda rozhodne, že prodloužení přídělů není ve veřejném zájmu, zvažuje aukci spektra.</p>	<p>Minimální cena stanovena nařízením ministra¹⁸</p> <p>Pásmo 700 MHz Minimálně AUD 1,36/MHz/pop (15 let) [tj. CZK 1,75 MHz/rok/pop]</p> <p>Ostatní pásma: [800 MHz cena: CZK 1,59 MHz/rok/pop]</p>
Itálie	Arbitrární, krátkodobé prodloužení dohodnuto.	Cena v CZK za MHz/rok/pop: 900 MHz: 0,41
Španělsko	<p>Specifická situace/přístup</p> <p>V roce 2011 se Vláda rozhodla redistribuovat spektrum (např. Vodafone byl přinucen vrátit 2x2 MHz v pásmu 900 MHz.)</p>	Jako kompenzace za vrácení části spektra, bylo operátorům nabídnuto prodloužení přídělů na zbývající části spektra do ledna 2028.

¹⁸ http://www.communications.gov.au_data/assets/pdf_file/0006/146058/Direction-to-the-ACMA-under-subsection-294-2-of-the-Radiocommunications-Act-1992.pdf
<http://www.acma.gov.au/~media/Legal%20Services/Regulation/pdf/Rcomm%20Spectrum%20Access%20Charges%20%20700%20MHz%20Band%20Direction%20No%201%20of%202013%20pdf.pdf>

- (45) Z veřejně dostupných zdrojů je rovněž zřejmé, že přiděly spektra byly dále prodlužovány např. v Řecku, USA a Kanadě.
- (46) Výše jsme se pokusili ilustrovat, že existuje značné množství informací o cenách dosažených při aukcích spektra v České republice a v zahraničí a rovněž jsou k dispozici informace o cenách prodloužení kmitočtových přidělů. Dle našeho názoru je podstatnou vadou Posudku ČVUT srovnávací metodu bez dostatečného zdůvodnění zcela ignorovat.¹⁹
- (47) Znalec ČVUT měl shromáždit dostupná data, analyzovat je a použít srovnávací metodu být jen jako podpůrnou metodu k metodě výnosové, kterou ve svém posudku aplikoval. Je možné, že detailní analýza případů z České republiky a ze zahraničí by prokázala, že relevantní srovnání není skutečně možné z určitých důvodů provést. Je však třeba v takovém případě detailně doložit, z jakých specifických důvodů nebylo možné srovnání provést. Závěr o nepoužitelnosti srovnávací metody by tedy měl být podložen daleko důkladněji, než jak je uvedeno v Posudku ČVUT.²⁰

4. ODLIŠNOST HODNOTY SPEKTRA A REGULÁTOREM STANOVENÉ CENY PRO ÚČELY PŘÍDĚLU

- (48) Z ekonomického hlediska lze rozlišit rozdílné koncepční pohledy na ocenění spektra a jeho hodnotu. Znalec ČVUT toto rozlišení nečiní, a dochází tak ke koncepčně nejasným závěrům.
- (49) Hodnotu Spektra můžeme zkoumat přinejmenším ze tří pohledů:
- První pohled představuje objektivní (tržní) hodnotu kmitočtového pásma jakožto vzácného přírodního zdroje. Tato objektivní hodnota, kterou se měl podle našeho názoru Znalec ČVUT zabývat výhradně, odráží hodnotu přírodního zdroje plynoucí z jeho nejlepšího možného využití. Tato hodnota současně představuje hodnotu tržní, neboť by byla výsledkem svobodné soutěže mezi operátory, kteří by se o právo dané spektrum použít ucházeli. V té souvislosti Znalec ČVUT správně podotýká: *“Operátorské subjekty přirozeně soutěží o právo užití, neboť toto právo jim umožňuje dosahovat ekonomického efektu. Na základě tohoto efektu lze právo použití spektra ocenit. Nejlepším způsobem, jak zjistit cenu práva, je jeho dražba, protože jediné podnikatelské subjekty samy mají nejlepší informace, na jejichž základě jsou ochotny zaplatit určitou cenu za získání práva.”*²¹
  - Druhý pohled představuje subjektivní hodnotu kmitočtového pásma jakožto vzácného přírodního zdroje z hlediska jeho možného využití konkrétním operátorem za určitých konkrétních okolností. Tato koncepce ocenění tedy odráží specifika a podmínky daného operátora, včetně toho, jaké další kmitočty operátor užívá, jaké jsou jeho ekonomicko-technické možnosti a schopnosti oceňované kmitočtové pásmo využít, či toho, že dané kmitočty již operátor užívá a uchází se o prodloužení práva užívání. Subjektivní hodnota shodného kmitočtového pásma uděleného ve stejný okamžik na stejnou dobu bude pro jednotlivé operátory jistě rozdílná. To plyne

¹⁹ Nehledě na možnost ČTÚ oslovit (např. prostřednictvím organizace BEREC) ostatní národní regulátory a potřebné informace si vyžádat.

²⁰ Vedle samotné ceny za prodloužení přidělu by navíc bylo rovněž možné (a vhodné) porovnat se zahraničím i obecné metody a přístupy, kterou jsou v jiných jurisdikcích při prodlužování přidělů aplikovány.

²¹ Viz Posudek ČVUT, str. 14.

z jejich rozdílného tržního postavení a rozdílné tržní strategie. Je tedy možné se ptát, jaká je hodnota daného kmitočtového pásma pro konkrétního operátora (např. společnost O2) při zohlednění specifik tohoto operátora. Touto otázkou se však Znalec ČVUT dle zadání zabývat neměl, což ostatně sám připouští, když uvádí: *“Účelem, pro který zadavatel posudek nechal zpracovat, i když to není přímo explicitně v zadání vyjádřeno, je zjistit cenu práva použití kmitočtů k prodloužení kmitočtového přidělu společnosti O2 Czech Republic, a.s. (zkráceně O2), jehož platnost vyprší 7. 2. 2016.”*²² Pokud se však Posudek ČVUT touto otázkou zabývá, činí tak způsobem, který je nesrozumitelný a nepřezkoumatelný (viz níže).

- c. Konečně třetí pohled na hodnotu spektra představuje cena, za kterou je právo užívat určité kmitočtové pásmo přiděleno určitému operátorovi regulátorem. V ideálním případě by tato cena měla reflektovat objektivní (tržní) hodnotu kmitočtového pásma. Lze si však představit situace, kdy se regulátorem stanovená cena spektra od jeho objektivní hodnoty odchýlí, neboť regulátor sleduje i jiné cíle, než je maximalizace výnosu z prodeje práva na užití spektra. Jedním z takových cílů musí být např. vytvoření či zachování podmínek pro účinnou hospodářskou soutěž na trhu dle Zákona o elektronických komunikacích,²³ což se může projevit snahou regulátora žádného z operátorů nediskriminovat a neznevýhodnit tím, že mu poskytne právo na užití spektra za méně výhodných podmínek, než tomu bylo dříve u jiného operátora. Jiným cílem může být např. snaha o vytvoření efektivně konkurenčního trhu, kdy může být naopak z hlediska regulátora žádoucí „slabšího“ operátora podpořit či jinak zohlednit tržní okolnosti (např. sdílení sítí mezi operátory). Ani touto otázkou, tj. za jakou cenu má regulátor poskytnout právo užívat dané kmitočtové pásmo společnosti O2, se však Znalec ČVUT ve svém posudku dle našeho chápání zabývat neměl. Pokud se však touto otázkou zabývá, čemuž může nasvědčovat následující pasáž: *“To, že O2 nyní musí zaplatit za prodloužení přidělu, kdežto platba TM za prodloužení ekvivalentního práva dle původního Pověření nastane až v budoucnosti, považujeme za konkurenční nevýhodu společnosti O2. Tuto nevýhodu, která se však netýká části kmitočtů v pásmu 1 800 MHz, získaných společností TM v rámci udělení přidělu UMTS, jsme zohlednili použitím korekčního koeficientu, čímž se přiměřeně snížila cena prodloužení práva k využívání kmitočtů společnosti O2.”*²⁴, činí tak opět způsobem, který je nepřezkoumatelný.

4.1. Nesrozumitelnost přístupu a nepřezkoumatelnost závěrů Posudku ČVUT

- (50) Není zřejmé, jaký znalecký cíl si Posudek ČVUT vytýčil, tj. který z výše popsaných koncepčních pohledů na ocenění spektra zaujímá. V důsledku toho nelze jednoznačně interpretovat ani jeho závěry.
- (51) Z části 1. Posudku ČVUT (*Usnesení o ustanovení znalce pro vypracování posudku*) by bylo možné dovodit, že mezi Znalcem ČVUT a ČTÚ byla uzavřena smlouva na „vypracování

²² Viz Posudek ČVUT, str. 70.

²³ Viz. např. §5, odst.4, písm. b) zákona, dle kterého ČTÚ (spolu s Ministerstvem průmyslu a obchodu) „vytváří podmínky pro hospodářskou soutěž ku prospěchu spotřebitelů a v odůvodněných případech podporují hospodářskou soutěž v oblasti infrastruktury“

²⁴ Viz Posudek ČVUT, str. 70.

znaleckého posudku, jehož předmětem je ocenění práva používání kmitočtového pásma 880-915/925-960 MHz a 1 710-1 785 / 1 805-1 880 MHz.“ Takto vymezený obecný předmět posudku naznačuje, že cílem posudku mělo být stanovení objektivní (tržní) hodnoty příslušného kmitočtového pásma. Ani citovaný čl. III smlouvy, který stanoví podrobnosti předmětu Posudku ČVUT, na tomto koncepčním zadání nic nemění. Nic nenasvědčuje tomu, že bylo úkolem Znalce ČVUT stanovit subjektivní hodnotu práva na užívání Spektra konkrétním operátorem, či dokonce cenu, za niž má regulátor právo užívání Spektra přidělit.

- (52) Tomu však neodpovídá přístup Znalce ČVUT. Znalec ČVUT evidentně provádí ocenění, jehož cílem není stanovení objektivní hodnoty práva na používání daného kmitočtového pásma.²⁵ Znalec ČVUT provádí ocenění Spektra vycházející z premisy „znevýhodnění O2“, které se v rámci ocenění spektra pokouší korigovat. Je tedy zřejmé, že cílem Posudku ČVUT, který si Znalec ČVUT vytýčil (byť zřejmě bez explicitního zadání), může být stanovení subjektivní hodnoty Spektra pro společnost O2²⁶, ovšem s nejvyšší pravděpodobností je cílem Posudku ČVUT stanovení ceny, za niž by měl regulátor právo využívání Spektra společnosti O2 přidělit (resp. prodloužit), a to dle doporučení Znalce ČVUT do konce roku 2024, „kdy je možno poprvé sjednotit periody udělování práv vzhledem k tomu, že v tomto roce končí práva společnosti T-Mobile Czech Republic a.s.“²⁷
- (53) Lze souhlasit s tvrzením Znalce ČVUT, že „z hlediska zachování a podpory konkurenčního prostředí na trhu mobilních komunikací je třeba důsledně dbát na rovný přístup k poskytovatelům telekomunikačních služeb jako účastníkům trhu ze strany regulačního orgánu, který práva na použití kmitočtů přiděluje.“²⁸ Musíme však opakovaně zdůraznit, že toto je odlišná otázka, která nesouvisí s oceněním spektra (tj. stanovením tržní hodnoty přírodního zdroje) a Znalec ČVUT se podle našeho názoru touto otázkou vůbec zabývat neměl. Pokud si ČTÚ jako regulátor v sektoru elektronických komunikací přizve na pomoc znalce, aby mu tento pomohl se stanovením ceny zohledňující naplňování cílů stanovených regulátorem, musí mu jednoznačně zadat, jaké tyto cíle jsou a jak má cena jejich dosažení napomáhat (např. že cena nesmí být diskriminační s ohledem na předchozí přiděly ostatním operátorům). Za tímto účelem by měl regulátor rovněž předepsat vhodnou obecnou, transparentní a teoreticky podloženou metodiku, jež by hledisko sledované regulátorem zaručila. Instrukce pro Znalce ČVUT však takovou metodiku neobsahuje a neposkytuje ani hledisko, z jakého má Znalec ČVUT ke korekci tržní hodnoty Spektra přistoupit.
- (54) Odhlédněme nyní od toho, že podle našeho názoru nebyl Znalec ČVUT tímto úkolem pověřen a že je tento úkol z povahy věci v pravomoci ČTÚ jako ústředního správního úřadu pro výkon státní správy ve věcech stanovených Zákonem o elektronických komunikacích (ač jistě nelze vyloučit, aby si i k tomuto úkolu regulátor za určitých okolností přizval na

---

²⁵ Jakkoli podstatná část Posudku ČVUT, tj. před aplikací korekčního koeficientu k_o , se zdá směřovat právě k objektivnímu odhadu tržní hodnoty.

²⁶ Tomu by odpovídala informace na str. 64 Posudku ČVUT, kde Znalec ČVUT uvádí: „Byli jsme zadavatelem požádání o upřesnění ocenění prodlužovaného přidělu kmitočtů pro společnost **O2 Czech Republic, a.s.**“, jakkoli z této informace není zřejmé, v čem mělo upřesnění ocenění spočívat.

²⁷ Viz Posudek ČVUT, str. 65.

²⁸ Viz Posudek ČVUT, str. 34.

pomoc znalce). Podívejme se blíže na motivaci, kterou Znalec ČVUT pravděpodobně sledoval, a zejména na postup, který pro dosažení stanoveného cíle zvolil.

- (55) O přesné motivaci Znalce ČVUT můžeme pouze spekulovat. Z výše citované pasáže ze str. 70 Posudku ČVUT (viz výše), stejně jako z citované pasáže na str. 34 Posudku ČVUT²⁹ však lze usuzovat, že bylo cílem Znalce ČVUT stanovit cenu za prodloužení přidělu frekvencí v pásmu 900 MHz a 1 800 MHz společnosti O2 a v rámci ocenění zohlednit nestejně dlouhý přiděl frekvencí v pásmu 900 MHz a 1 800 MHz společností O2 a T-Mobile, z něž dle názoru Znalce ČVUT plyne soutěžní „znevýhodnění O2“.
- (56) Za účelem provedení indikované korekce Znalec ČVUT konstruuje, resp. postuluje „**korekční koeficient k_a respektující využití kmitočtů, vzájemné poměry mezi soutěžiteli na trhu a další konsekvence.**“³⁰ Na str. 65 pak Znalec ČVUT uvádí, že zatímco další v Posudku ČVUT použité koeficienty jsou uvažovány konstantní po celou dobu trvání přidělu, „[P]ouze korekční koeficient využití kmitočtu upravíme tak, aby respektoval tržní nevýhodu O2 jako soutěžitele z hlediska rozdílných délek trvání práv O2 oproti obdobným právům TM. O2 svá práva k předmětným kmitočtům bude obnovovat o cca 9 let dříve, i když původní Pověření získaly obě společnosti stejně v roce 1996.“
- (57) Následně Posudek ČVUT uvádí následující „**Tab. 20 – Hodnota korekčních koeficientů k_a v jednotlivých letech sledovaného období**“, v níž shrnuje použité hodnoty korekčního koeficientu k_a za období 2016-2024.

roky		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
pásmo		koeficient korekce tržní nevýhody k_a								
800	MHz	1	1	1	1	1	1	1	1	1
900	MHz	0.045	0.044	0.043	0.043	0.044	0.044	0.044	0.043	0.044
1 800	MHz	0.045	0.044	0.043	0.043	0.044	0.044	0.044	0.043	0.044
2 100	MHz	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2 600	MHz	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Tab. 20 – Hodnota korekčních koeficientů k_a v jednotlivých letech sledovaného období

- (58) V Příloze 8.2 Posudku ČVUT jsou pak koeficienty k_a rovněž rekapitulovány, ovšem v poněkud odlišných hodnotách.

²⁹ Kompletní citace: „Z hlediska zachování a podpory konkurenčního prostředí na trhu mobilních komunikací je třeba důsledně dbát na rovný přístup k poskytovatelům telekomunikačních služeb jako účastníkům trhu ze strany regulačního orgánu, který práva na použití kmitočtů přiděluje. Z tohoto důvodu doporučujeme stanovovat periody trvání práv pokud možno pro všechny operátory shodně. Bylo by tedy vhodné z praktického hlediska **sjednotit periody udělování práv tak, aby ve stejném roce práva končila a začínala všem soutěžitelům**, a tím bylo zamezeno stížnostem na nerovný přístup a možné znevýhodnění jednoho oproti jinému díky rozdílné délce trvání práv.“

³⁰ Viz Posudek ČVUT, str. 31.

Výsledná hodnota práv použití spektrálních pásem pro O2 s respektováním tržní nevýhody

roky		2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
DCF varianty prognózy mil.Kč		7 725	5 234	3 419	2 447	2 081	1 982	2 054	2 211	2 221	2 240
cena spektra v roce mil.Kč		6 860	4 648	3 036	2 173	1 848	1 760	1 824	1 963	1 972	1 989
pásmo	celková šířka pásem	488	520	520	520	520	520	540	540	540	540
	700 MHz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	800 MHz	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
	900 MHz	70	70	70	70	70	70	70	70	70	70
	1 800 MHz	118	150	150	150	150	150	150	150	150	150
	2 100 MHz	120	120	120	120	120	120	120	120	120	120
	2 600 MHz	120	120	120	120	120	120	140	140	140	140
podíl hodnoty pásma v %		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
cena pásem v daném roce v mil. Kč (diskontovaně z hlediska roku 2016)	700 MHz	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	800 MHz	2 615.8	1 713.7	1 119.5	801.1	681.2	648.9	667.2	718.3	721.5	727.6
	900 MHz	2 422.5	1 587.1	1 036.8	741.9	630.9	600.9	617.9	665.2	668.2	673.9
	1 800 MHz	864.3	719.8	470.2	336.5	286.1	272.5	280.2	301.7	303.0	305.6
	2 100 MHz	627.8	411.3	268.7	192.3	163.5	155.7	160.1	172.4	173.2	174.6
	2 600 MHz	329.6	215.9	141.1	100.9	85.8	81.8	98.1	105.6	106.1	107.0
	přepočít na jeden MHz a rok v mil. Kč/MHz/rok		0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
700 MHz	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	
800 MHz	43.60	28.56	18.66	13.35	11.35	10.81	11.12	11.97	12.03	12.13	
900 MHz	34.61	22.67	14.81	10.60	9.01	8.58	8.83	9.50	9.55	9.63	
1 800 MHz	7.32	4.80	3.13	2.24	1.91	1.87	1.87	2.01	2.02	2.04	
2 100 MHz	5.23	3.43	2.24	1.60	1.36	1.30	1.33	1.44	1.44	1.46	
2 600 MHz	2.75	1.80	1.18	0.84	0.72	0.68	0.70	0.75	0.76	0.76	
Koefficient tržní nevýhody k_a											
800 MHz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
900 MHz	0.045	0.044	0.043	0.043	0.044	0.044	0.999	1.000	1.000	1.000	1.000
1 800 MHz	0.045	0.044	0.043	0.043	0.044	0.044	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
2 100 MHz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2 600 MHz	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

- (59) Je v první řadě třeba se pozastavit nad nekonzistencí hodnot koeficientu k_a uvedených v tabulce 20 a v Příloze 8.2 Posudku ČVUT, která způsobuje netransparentnost Posudku ČVUT. Korekční koeficient k_a má zcela zásadní vliv na závěry Posudku ČVUT, jež jsou však v důsledku této nekonzistence zcela nepřezkoumatelné.³¹ Zejména je však nutné se pozastavit nad samotnou podstatou, smyslem a konstrukcí korekčního koeficientu k_a . Ta totiž není v Posudku ČVUT žádným způsobem objasněna, což je s ohledem na zcela zásadní význam tohoto koeficientu pro výsledky ocenění podle našeho názoru nepřijatelné. Samotný tento fakt činí Posudek ČVUT nepřezkoumatelným a pro účely zamýšleného stanovení ceny prodloužení přidělu společnosti O2 nepoužitelným.
- (60) Z kontextu Posudku ČVUT lze dovozovat, že cílem korekčního koeficientu k_a je korigovat tržní ocenění Spektra tak, aby rozdílná délka přidělu kmitočtů v pásmech 900 MHz a 1 800 MHz společností O2 a T-Mobile nepůsobila společností O2 konkurenční znevýhodnění. Není však vysvětleno ani to, v čem toto konkurenční znevýhodnění přesně spočívá a jak je „veliké“, ani to, jak má korekční koeficient k_a toto znevýhodnění korigovat. Přitom citlivost výsledků ocenění na různé hodnoty korekčního koeficientu k_a je extrémní. Následující tabulka, vycházející z rekonstrukce postupu Znalce ČVUT, ukazuje, jaká cena

³¹ Vzhledem k tomu, že korekční koeficient k_a má podle všeho korigovat tržní nevýhodu O2 po celé období 2016-2024, používáme v dalších úvahách hodnoty koeficientu k_a uvedené v Posudku ČVUT na str. 66.

prodloužení přidělu O2 kmitočtů v pásmech 900 MHz a 1 800 MHz vychází při použití korekčního koeficientu k_a a bez použití tohoto koeficientu:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nekorigovaná cena prodloužení přidělu O2 v mil. Kč									
900 MHz	858,3	562,2	367,3	262,9	223,4	212,8	219,0	235,6	236,8
1800 MHz	205,0	134,4	87,6	62,7	53,5	51,0	52,4	56,3	56,6
	1 063,3	696,6	454,9	325,6	276,9	263,7	271,3	291,9	293,4
kumulovaně	1 063,3	1 759,9	2 214,8	2 540,4	2 817,4	3 081,1	3 352,4	3 644,3	3 937,7
Cena prodloužení přidělu O2 v mil. Kč korigovaná pomocí koeficientu k_a									
900 MHz	71,2	47,1	30,1	21,5	18,7	17,8	18,2	19,2	19,7
1800 MHz	17,0	11,2	7,2	5,1	4,5	4,3	4,4	4,6	4,7
	88,2	58,3	37,3	26,7	23,2	22,1	22,6	23,7	24,4
kumulovaně	88,2	146,5	183,8	210,5	233,7	255,8	278,3	302,1	326,5

- (61) Z tabulky je patrné, že použití korekčního koeficientu k_a vede k více než desetinásobnému snížení odhadu ceny prodloužení přidělu společnosti O2 kmitočtů v pásmech 900 MHz a 1 800 MHz oproti ceně tržní. Implicitně to znamená, že „hodnota“ tržního znevýhodnění společnosti O2, způsobeného nestejně dlouhým přidělem rádiových kmitočtů oproti společnosti T-Mobile, činí více než 3,6 miliardy Kč. Tato částka jistě zasluhuje důsledné odůvodnění, aby byly vyloučeny jakékoli pochybnosti, že výsledky ocenění uvedené v Posudku ČVUT nejsou arbitrární a nepovedou ke znevýhodnění ostatních operátorů.
- (62) Je jistě žádoucí, aby při stanovení ceny přidělu regulátor posoudil i to, za jakých podmínek udělil v minulosti přiděly jiným operátorům, případně to, jaké na trhu panují soutěžní podmínky. Pokud např. dva operátoři zaplatí za zcela identický přiděl rozdílnou cenu, lze v tom spatřovat prvek diskriminace, který může vést k soutěžní nevýhodě a pokřivení tržního prostředí.³² Naopak pokud by na trhu existovala výrazná asymetrie tržních pozic, mohla by snaha o zcela rovný přístup i vůči (finančně) nejslabšímu operátorovi tržní asymetrii prohlubovat, což může být za určitých okolností rovněž regulátorem vnímáno jako nežádoucí.
- (63) Je však vždy nutné stanovit zcela transparentní a teoreticky bezvadnou metodiku, jak mají být tyto konkrétní okolnosti zohledněny a jaký cíl má regulátorem stanovená cena sledovat. Pokud si k posouzení této otázky regulátor přizve znalce, musí jej podle našeho názoru jednak výslovně instruovat, aby se otázkou „korekce tržní ceny“ zabýval, a zejména mu regulátor musí stanovit přesná kritéria a parametry, jež musí znalcem použitá metodika pro korekci tržní ceny splňovat, např. v podobě zadání, že odhadnutá „regulatorní“ cena musí zabránit diskriminaci mezi operátory, nebo že má odhadnutá cena narovnat soutěžní podmínky. To se však podle znění Posudku ČVUT v případě ocenění Spektra nestalo.
- (64) V neposlední řadě se v této souvislosti nelze nepozastavit nad určitou asymetrií přístupu Znalce ČVUT při ocenění Spektra. Pokud se Znalec ČVUT snaží korigovat objektivní tržní hodnotu Spektra tak, aby nedošlo k znevýhodnění O2 oproti společnosti T-Mobile, měl se

³² Současně je třeba vždy posoudit otázku „shodnosti“ přidělu. Např. přiděl identického objemu kmitočtů v identickém pásmu na identickou dobu může mít zcela jinou hodnotu v roce 2005 a v roce 2015, neboť výhledy operátorů (a výtěžnost spektra) se v čase dramaticky mění.

podle našeho názoru vypořádat i s otázkou, za jakých podmínek byly kmitočty v pásmu 900 MHz a 1 800 MHz přiděleny třetímu operátorovi, společnosti Vodafone. Nelze bez dalšího předpokládat, že zamezením diskriminace O2 oproti společnosti T-Mobile bude automaticky zamezeno i diskriminaci společnosti Vodafone. Jakkoli našim zadáním nebylo provádět detailní analýzu podmínek předchozích přidělů, vzbuzuje přístup Znalce ČVUT určité pochybnosti ohledně úplnosti a správnosti dovozených závěrů.

4.2. Důsledky chybného přístupu ke stanovení hodnoty spektra

- (65) Výše dovozujeme, že postup ocenění Spektra zvolený Znalcem ČVUT je nejasný a jeho výsledky jsou nepřezkoumatelné v důsledku zahrnutí zcela nepodloženého korekčního koeficientu k_a . Je však nutné poukázat i na zjevnou nesprávnost dílčích závěrů, k nimž Posudek ČVUT dospívá a které by měly indikovat, že volba korekčního koeficientu k_a je přinejmenším sporná.
- (66) Zahrnutí korekčního koeficientu k_a v hodnotách použitých v Posudku ČVUT vede ke zjevně nerealistickému rozložení hodnoty spektra mezi jednotlivá pásma. V následující tabulce rekonstruujeme postup Znalce ČVUT a uvádíme odhadované hodnoty jednotlivých kmitočtových pásem, a to (a) v tržní hodnotě (tj. bez zahrnutí korekčního koeficientu k_a) a (b) v hodnotě použité Znalcem ČVUT pro účely ocenění Spektra (tj. se zahrnutím korekčního koeficientu k_a).

(mil. Kč/MHz/rok)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hodnoty pásem bez zahrnutí korekčního koeficientu k_a									
800 MHz	43,6	28,6	18,7	13,4	11,4	10,8	11,1	12,0	12,0
900 MHz	34,6	22,7	14,8	10,6	9,0	8,6	8,8	9,5	9,6
1800 MHz	7,3	4,8	3,1	2,2	1,9	1,8	1,9	2,0	2,0
2100 MHz	5,2	3,4	2,2	1,6	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4
2600 MHz	2,8	1,8	1,2	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8
Hodnoty pásem se zahrnutím korekčního koeficientu k_a									
800 MHz	80,4	54,4	35,5	25,4	21,6	20,6	21,0	22,6	22,7
900 MHz	2,9	1,9	1,2	0,9	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8
1800 MHz	0,6	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
2100 MHz	9,6	6,5	4,3	3,1	2,6	2,5	2,5	2,7	2,7
2600 MHz	5,1	3,4	2,2	1,6	1,4	1,3	1,3	1,4	1,4

- (67) Zatímco rozložení hodnoty mezi pásma při tržním ocenění (v přepočtu na jeden MHz) odpovídá hodnotám, které ze své znalecké praxe můžeme považovat za „věrohodné“, rozložení hodnoty mezi pásma po zahrnutí korekčního koeficientu k_a jsou zjevně zcela nerealistické. Lze si těžko představit, že např. v roce 2016 bude činit hodnota jednoho MHz/rok v pásmu 800 MHz přes 80 milionů Kč, kdežto hodnota jednoho MHz/rok v pásmu 900 MHz pouhých 2,9 milionů Kč (tj. méně než jednu pětadvacetinu hodnoty pásma 800 MHz). Jakkoli interpretace těchto dílčích výsledků Posudku ČVUT je ztížena nejasnostmi ohledně korekčního koeficientu k_a , je zřejmé, že stejně jako jsou nepravděpodobné výsledky dílčí, je nepravděpodobný i celkový závěr Posudku ČVUT ohledně ocenění Spektra.

5. DÍLČÍ KRITIKA PŘÍSTUPU ZNALCE ČVUT K OCENĚNÍ SPEKTRA

(68) Kromě výše uvedených specifických otázek, kterými jsme se na základě instrukce objednatele byli pověřeni zabývat, uvádíme níže stručná pozorování, plynoucí z revize předpokladů výnosové metody použité v Posudku ČVUT pro stanovení hodnoty Spektra. Považujeme za potřebné zde krátce tato pozorování rekapitulovat, neboť bezprostředně souvisí s otázkou použitelnosti Posudku ČVUT pro účely záměru ČTÚ udělit přidělení rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 880–915 / 925–960 MHz a 1710–1785 / 1805–1880 MHz podle § 20 odst. 5 Zákona o elektronických komunikacích:

- a. Posudek ČVUT vychází z nerealistických projekcí provozních výdajů. Posudek ČVUT ve střední variantě předpokládá lineární (nebo téměř lineární) pokles provozních výdajů, viz obr. 5 na str. 37 Posudku ČVUT, a zejm. obr. 25 na str. 58 Posudku ČVUT.³³ Jakkoli není zřejmé, čím jsou zdůvodněny jednotlivé vstupní parametry vývoje, zdá se, že predikce je spíše výsledkem „matematické“ extrapolace, která však nebere v potaz reálnou situaci. Pokles provozních výdajů o přibližně jednu třetinu do roku 2025 je velmi ambiciózní (střední varianta, obr. 25 na str. 58 a Příloha 3 Posudku ČVUT). Pokles provozních výdajů byl v minulosti z významné části realizován díky poklesu propojovacích poplatků, avšak do budoucna je pro pokles provozních výdajů daleko menší prostor.
- b. Posudek ČVUT vychází z nerealistických projekcí výdajů na investice. Zdá se, že Posudek ČVUT nebere v potaz nutnost investic do sítě z důvodu implementace nových generací sítě 4G (LTE), 5G a investic do optických vláken pro připojení většiny vysílačů. Uváděné výše investic jsou zavádějící (viz např. obr. 6, obr. 26 Posudku ČVUT). U společnosti Vodafone jsou v letech 2012 a 2013 uvedeny investice ve výši cca 0,5-0,7 miliardy Kč, avšak ve výroční zprávě společnosti za finanční rok 2013/2014 jsou uvedeny přírůstky dlouhodobého majetku pro rok 2012/13 ve výši 2,1 miliardy Kč a pro následující rok dokonce 4,8 miliardy Kč.³⁴ Podobně je ve výkazu „Přehled o peněžních tocích“ uveden ukazatel „Výdaje spojené s nabytím stálých aktiv“ ve výši 2,185 miliardy Kč pro rok 2012/13 a 4,835 miliardy Kč pro rok 13/14. Tyto hodnoty ukazují, že hodnota investic společnosti Vodafone do sítě je ročně kolem 2 miliard Kč a nikoli 0,5-0,7 miliardy Kč vykazované v Posudku ČVUT. V střední prognóze jsou investice za celý trh na úrovni 5 miliard Kč, přitom samotný Vodafone jako nejmenší operátor investuje cca 2 miliardy Kč ročně.
- c. Posudek ČVUT používá nerealistické projekce tržeb. Jakkoli nelze zpochybnit klesající trend průměrných výnosů na zákazníka, který způsobuje i pokles tržeb mobilních operátorů, prognózy zachycené na obr. 3 a 4 na str. 36 a 37 a na obr. 24 na str. 57 Posudku ČVUT vykreslují podle našeho názoru nepřiměřeně negativní výhled (viz např. extrapolovaný výhled tržeb společnosti Vodafone, který v roce 2016 v podstatě nelze odlišit od nuly).

³³ Viz rovněž Příloha 3 Posudku ČVUT.

³⁴ Podstatnou část – ca 3,1 mld Kč – tvoří investice do LTE licence.

6. ZÁVĚRY A VÝROK ZNALCE

- (69) Po přezkoumání postupu Znalce ČVUT a závěrů uvedených v Posudku ČVUT jsme dospěli k následujícím závěrům:
- a. Znalec ČVUT dostatečně nezdůvodnil údajnou nepoužitelnost standardní srovnávací metody pro stanovení hodnoty Spektra.
  - b. Znalec ČVUT se nesprávně a bez výslovného zadání zabýval otázkou korekce hodnoty Spektra s cílem zohlednit blíže nespecifikovanou konkurenční nevýhodu společnosti O2 plynoucí z nestejně dlouhého přidělu kmitočtů ve srovnání se společností T-Mobile.
  - c. Znalec ČVUT pro ocenění Spektra pro účely prodloužení přidělu společnosti O2 použil korekční koeficient k_o , který stanovil nepřezkoumatelným způsobem.
- (70) S ohledem na výše uvedené skutečnosti a závěry dovozují, že Posudek ČVUT je pro účely záměru Českého telekomunikačního úřadu udělit přiděl rádiových kmitočtů v kmitočtovém pásmu 880–915 / 925–960 MHz a 1710–1785 / 1805–1880 MHz podle Zákona o elektronických komunikacích nepoužitelný.

7. ZNALECKÁ DOLOŽKA

- (71) Tento znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím ministra spravedlnosti České republiky ze dne 18. 7. 2012 č. j. 414/2011-OD-ZN/19 pro obor, odvětví a specializaci: ekonomika; ekonomická odvětví různá; ekonomická a finanční analýza.
- (72) Znalecký úkon je zapsán pod poř. č. 7-2/2015 znaleckého deníku.
- (73) V souladu s ustanovením §127a občanského soudního řádu prohlašuji, že jsem si vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku.

V Praze dne 15. 6. 2015

.....
PhDr. Pavel Vacek, Ph.D.

Otisk znalecké pečeti: